

## Cheeti da Pawlo sa Waafeeso Gimba guri giyaada

Efeeso yaa yaamu gu kaari hari bara da ilacindoo gu biraa gu hhapee doó eteedine inkotii na Turuuki. Pawlo yaa ibiidi haa yaa kakaami Gimba gu Hhou gu Yeesu te'esii koraraa tami. (Yu'udii kitaabuu gu Yondu gu Ya/abimiisee 19). Hida wa/a gi /imbiri Yeesu yaamu hhakesii haa yaamu gwaa ilaciyaage waaree. Qariqaqari, ina giyaa ilii kхиidimooge wane hhapee da Ruumige, ina gi handikimi cheetiti sa inay, ma sigi laqami idoo Iliitleemu giyaa ilii ilakhuukhu'usi inay /imbaraa Kristu. Slime, Kristu dugugi laqami rawaa gu idadu gonge khoorooge haa rawaa gu rawge.

Afamaraa gu 1-3 Pawlo ilakesaasidi, idoo Iliitleemu giyaa ilii leehhi hida kosi haa gigi ilabu'umi inay tlakwaroo dooinaa. Ilabu'urukee haraati amoo da ilagaasa inay haa Yeesu Kristu, hari amoo da gwaa'araa dosi haa hari slafaraa haa hiica/a dosi ayisago. Da hhe'esi, afamaraa gu 4-6 ina yaa caacaahhamisi hida goó /imbee Kristu, idoo gi ilii ibiidiyee hida daa ilagaasi gooay haa Kristu.

### *Cehheemisu gu Pawlo*

<sup>1</sup> Cheetiti yaa daqa doyi dakhada ana Pawlo, ya/abimiisay gu Kristu Yeesu daa eteedi hari sla'amuu gu Iliitleemu. Ana sangu handikiikima

unkuray hida gu Iliitleemu gu Efeesoge waaree, goó ilakoomee /imbaraage haa ilagaasa doogunayge haa Kristu Yeesu. <sup>2</sup> Ana firiirma ambee, hhoinay gu didiru haa qasaw goó daqa Iliitleemu dahha, Taataa goori haa daqa Looimoo gu Goõ Yeesu Kristu, ibiidiye sliimaa haa unkuray.

*/aafaraa sandii hadisi hari amoo da Kristu*

<sup>3</sup> Iliitleemu, Taataa gu Looimoo goori gu Goõ Yeesu Kristu dugu daareesiye. Ina hindii /aafu dandiray, hari /aafa goõ da muunañ daqeemoo gonge rawaa gu rawge haa khooroo doóba ari-maa, hari amoo da ilagaasa doori haa Kristu. <sup>4</sup> Iliitleemu giyaa ilii kahhiye tlehhinay khooroo, hindaay leehhi dandiray, hari amoo da ilagaasa doori haa Kristu hari sla'amuu kosi, ma hida gubasli tlakwaroo tlehhidani, haa gubasli dakoo pandaa dosii. <sup>5</sup> Ina hindaa giyaadi hiileehha, ma ya'ay kosi tlehhidani hari amoo da Yeesu Kristu, hari hha'aloos dosi haa idoo giyaa iliislaiye ina loi. <sup>6</sup> Inkoo, Iliitleemu dugu daareesiye sa wanqamee da hhoinay gosi gu didiru, sindaa pihhi dandiray hari amoo da Nankosi.

<sup>7</sup> Hari amoo da Kristu, dandiray dandaa il-abu'umi, ma'aana dosi tlakwaroo doori dagañ il-amooymii, hari hacimaa gu hhoinay gu didiru gu Iliitleemu. <sup>8</sup> Kara, ina sindaa hiiroogisi dandiray hhoinaykee hari khisla, hari waaway gosi haa caahhamuu kosi goõ. <sup>9</sup> Iliitleemu yaa yondiidi gimbaki qatlay giyaa ilii tlaa'asi sa dandiray ilakhuukhu'usa dosi daa yakwi waka'alee, hari hha'aloos dosi giyaa ilakhuukhu'usi hiigaasa hari amoo da Kristu. <sup>10</sup> Iliitleemu maa hiigaasi piimaa

dosi giyaa ilakhuukhu'usi, qatlay giyaa qaasi gimaan ilii bu'udiye. Piimatee ti nahaā tuba, ina qaasi idadu goō gu rawaa gu rawge waaree haa gu khoorooge waaree bira gu tawaaloo da Kristuge.

<sup>11</sup> Slime hari amoo da Kristu dandiray dandaan aalimiisee tleehhidisi, dandaan ilii hhe'esi hileehha ha Iliitleemu hari ilakhuukhu'usa dosi. Ina yoóti yondiidi gimba goō hari piimaa da sla'amuu kosi. <sup>12</sup> Teesaaqay, sa dandiray gwaa giyaadee iliipa'aru Kristu, Iliitleemu dugu daareesiye sa wanqamee dosi da didiri! <sup>13</sup> Slime unkuray see, qatlay gaa ilii akhasidiri ya/aboo da loi, Gimba gu Hhou sanguraa khawu ilabu'uru, hagi /imbidiri Kristu. Iliitleemu sangugi hadisi Muuna gosi giyaay fadidi, sa laqaru tuba, inkoo unkuray hanti khooslay gosi tleehhitiri sumuku. <sup>14</sup> Muunakee gu Iliitleemu ti hiilaasa dari slawaraa aalimetira goō daay fadidi ha Iliitleemu sa hida kosi. Kara, gimbaki sanditi laqaaqana tuba, Iliitleemu afiqweedi sumuku hida kosi. Iliitleemu dugu daareesiye sa wanqamee dosi da didiri!

### *Firoo da Pawlo*

<sup>15</sup> Sa gimbakee, ana qatlay gaa ilii akhasi, idoo goó ilii /ambidee Looimoo gu Goō Yeesu, haa idoo goó iliisla'adee hida goō gu Iliitleemu, <sup>16</sup> hoó mawaaba kawaraa/iisoo daqa Iliitleemuge sa unkuray, qatlay sangoó ilii firriime pandaa dosii. <sup>17</sup> Ana ilakomaamida firoo Iliitleemu gu Looimoo goori gu Goō Yeesu Kristu, Taataa gu

kooma wanqamee goō. Ina sangu pihhiye unkuray Muuna gosi, ma hadisi sa unkuray waaway haa ma sangu hiitlaa'asi, magu caahhadiri ina nara'a.<sup>18</sup> Slime ana ha firiirima Iliitleemu hiitlaa'asiye ilaa gu muunaiñ kokuna, ma ariniri cencee dosi. Teesaaqay hay dahhasiday caahha iliipa'aru sangwaa hadisi qatlay Iliitleemu sangwaa ilii eteedi unkuray. Kara, unkuray caahhaday idoo Iliitleemu gimaa ilii/aafiyehida kosi hari hindaqaruumaa da wanqamee dosi.

<sup>19</sup> Kara ma caahhadiri hiidahhasa dosi da didiri haa doóbasli ilakhuukhu'usa, sa dandiray goó /imbee. Hiidahhasatee ti leē haa hiidahhasatira tosi da didiri,<sup>20</sup> giraa slafisi Kristu yaagii cañ ayisago, haa gugi ibiidisi hari daba gosi gu /uya rawaa gu rawge.<sup>21</sup> Yade, Kristu yoóti tawaalina watemi goō, hiidahhasa goō, /uuru goō gu tawaaloo, haa kofiyaa goō, tlaatleesoo da khoorotaa da inkoogo, haa khoorotira naqatloo daa khocage.<sup>22</sup> Iliitleemu hiñ qaasi Kristu, ma giyaadimiisay gu idadu goō tleehhidi,<sup>23</sup> sa kanisaa.<sup>23</sup> Kanisaa ti slaqwa da Kristu,\* hiigaasa dosi ina goó hacisa idadu goō daqeemoo sliimaa.

## 2

### *Slafimaa wa'ay gu Kristuge*

<sup>1</sup> Waka'alee unkuray haati kaka/adiri, sa gimba gu dakoo haa sa tlakwaroo dooguna. <sup>2</sup> Qatlaykira unkuray haati yonditiri, hari ilakeesiru ibinaa

---

\* **1:22** 1:22 Yu'udii kitaabuu gu Daareesoo 8:6.    \* **1:23** 1:23 Slaqwa da Kristu: Slaqwa da Kristu ti'ii ti hida hhaka'a goó /imbee haa goó iliipa'amee ina.

da tlakwi da khooroti. Unkuray haati sirakontiri gimba gu tlaku gu khooroti haa gi akhamisidiri Sataanimoo goó tawaalima gieeri. Ina noó yondidi yondu muunaií gu hida goóba akhamisu Iliitleemu. <sup>3</sup> Slime waka'alee dandiray gonkotaa haati akhamisaniiba Iliitleemu inay pahha. Dandiray see, haati ibiidani hari hiigaamisu gu slahhaahhaau goori gu slaqoo haa gi yondiidani gimba gwaa muuna boo'eesu slaqoo haa ilahudaa koti. Sa gimbakee, dandiray see hari ou goori haraatii boo'ani slawaraa /agitiru gu Iliitleemu, wakinay gooay goõ.

<sup>4</sup> Teesaaqay see, Iliitleemu kona /awaariru wa/a. Ina hindaa slai dandiray hari sla'amuu kosi gu didiri. <sup>5</sup> Dandiray gaamati tuueenaa see sa tlakwaroo doori, ina sindaa qay dandiray slafimaa sliimaa haa Kristu. Gu lou, hari hhoinay gu didiru gu Iliitleemu unkuray dangwaa ilabu'umi. <sup>6</sup> Hari amoo da ilagaasa doori haa Kristu Yeesu, Iliitleemu hindaa hiitlaysi rawaage sliimaa haa Kristu, ma hindi ibiidisi sliimaa haa ina rawaa gu rawge, ma tawaalini haa ina. <sup>7</sup> Iliitleemu hindigi ilagaasi haa Kristu Yeesu hari hhoinay gosi gu didiru. Ina yaa laqi teesaaqay, ma laqami cabuumma dosi doóba ilakhua sa laqwaloo goõ daa khoca. <sup>8</sup> Unkuray dangwaati ilabu'umi ha Iliitleemu hari hhoinay gosi gu didiru, hari amoo da /imbaraa dooguna Yeesu Kristu. Gimbaki yaatii caí hari amoo da maguuma doogunaaba, haã ti idoo sangoó qaye ha Iliitleemu hari ihii'i. <sup>9</sup> Kara, hari amoo da yondu googunaaba gu hhou, heedi lensee hingimaa ba/atii gii duubi. <sup>10</sup> Iliitleemu hindaa tleehhi dandiray hari dabaií

kosi, kara hari ilabu'uru, hindaa tleehhi harii /abeesa hindigi ilagaasi haa Kristu Yeesu, ma yondiidani yondu gu hhou, hiñ Iliitleemu giyaa giyaadi ilakhuukhu'usa, dandiray magu yondiidani.

### *Ilagaasa daqa Kristuge*

<sup>11</sup> Unkuray hida gu hhapapu wakinay hari amoo da laqwaloo dooguna dangoóti eteedina hida doóba dabaú ha Wayahuudi, inay gungoó eteedimee inay kilakoina, hida doó dabaíye. Dabaúkee dugoóti yondiidi hari dabaiñ gu hida. Unkuray slawaw idoo gaa iliwantee waka'alee, <sup>12</sup> dangwaa ilagaasiiba haa Kristu, dangwaati paslisi haa hida gu Iliitleemu doó eteedine Waisraeeli. Unkuray haa kontaaiiba daqa ilaímbridukiray gu Iliitleemu giyaa fadidi sa hida kosi. Kara unkuray haati ibitiri khoorooge haa kontaaiiba iliipa'aru, haa kontaaiiba Iliitleemu. <sup>13</sup> Unkuray waka'alee haa segenge wantay haa Iliitleemu, inkoo hari ilagaasa dooguna haa Kristu Yeesu, danguraani khay ilaciyyaa haa ina, hari amoo da ceedee dosi Kristu.

<sup>14</sup> Kristu, ina loi sandaraa khay dandiray qasaw, hari amoo da ilagaasaraa Wayahuudi haa hida gu hhapapu wakinay, gi motoliya leñ tleehhidiri. Ina yaa loolokhi biñakira gu kiira gwaay deehhu dandiray, haa gwaa /isimu gi fa/ayaa tleehhidani. <sup>15</sup> Kristu yaa baci sariyatira da Musaa sliimaa haa ilakaawa dosi haa hiigadiru gosi hari amoo da gwaa'araa dosi. Ina gi ilagaasi hida gu motoliyati da cada, gi motoliya leñ tleehhidiri da /abi. Ina yaati laqi teesaaqay, hari amoo da ilagaasa dooina haa ina,

haa hiraagi khay qasaw tla/aā gooinay. <sup>16</sup> Kristu hari gwaa'araa dosi musalaabage, yaa baci kiiraa koina, gi ilagaasi Wayahuudi haa hida gu hhapapu wakinay, gigi ilagaasi inay haa Iliitleemu. <sup>17</sup> Slime Kristu yaa khay, gi kakaami Gimba gu Hhou gu qasaw sa unkuray hida gu hhapapu, gwaa segenge waaree waka'alee haa Iliitleemu, haa sa Wayahuudi gwaa ilacyaa waaree haa ina. <sup>18</sup> Inkoo, hari amoo da Kristu dandiray goō, Wayahuudi haa hida gu hhapapu wakinay, hiidahhasana iliisata Taataa, hari iliiawaraa da Muuna gosi.

<sup>19</sup> Teesaaqay, inkoo unkuray hida gu hhapapu wakinay ti dahaa gooba kara, haa khocimiisee gooba. Unkuray ti yaamu looee sliimaa haa hida wakinay gu Iliitleemu, slime hanti hida gu motoliya da Iliitleemu tleehhitiri. <sup>20</sup> Unkuray ti mara daa tleehhi rawaa gu musingi daa qaasi ha ya/abimiisee haa tletimiisee da Iliitleemu. Ina Kristu Yeesu loi na tlaa/u gu didiru gu musingi. <sup>21</sup> Wa'ay gu Kristuge, mara goō dugunti ilanuunu'umisi nara'a haa duguti qadidisi, ma mara gu didiru tleehhidi daa tlint'iisi sa Looimoo gu Goō. <sup>22</sup> Kara, ilagaasa doogunay haa Kristu, unkuray danguti ilanuunu'usi sliimaa haa wakinay goō goó /imbee, ma daqa da ilii ibinnaa da Iliitleemu tleehhitiri, hari amoo da Muuna gosi.

### 3

*Yondu gu Pawlo daqa hida gu hhapapu wakinayge*

**1** Ana Pawlo dinaa khiidimi jeerage, sa gimba goó kakaamee gimba gu Kristu Yeesu, sa unkuray hida gu hhapapu wakinay.

**2** Gu lou, unkuray haa hhe'esidiri haa akhasidiri, yondu gu hhoinaykira gu Iliitleemu sinaa hadisi sa unkuray. **3** Iliitleemu sinaa laqami hari amoo da hiitlaa'asa, ilakhuukhu'usa dosi daa yakwi waka'alee, idoo sangwaa ilii giyaadi gooay handikiru hari gimba gu qunqumaadu. **4** Qatlay unkuray ga ilii somintee gimbaki, haay dahhasiday baraslawaa, idoo ana ga iliikhue siiritee da Kristu. **5** Siiritee, Iliitleemu giyaay tlaa'asiiba sa hida gu laqwaloo waka daay catidi. Inkoo hari amoo da Muuna gosi, siiritee gingii tlaa'asi sa ya'abimiisee haa tletimiisee dosi daa tlinti'isi.\* **6** Siiritee na nahaā tuba, hari amoo da Gimba gu Hhou, hida gu hhapapu wakinay, slime ti aalimiisee da /aafaratira da Iliitleemu sliimaa haa Wayahuudi. Slime hida hhakee ti daqeemoo gu slaqwa leě da Kristu, haa digoóti ilagaasi hifadiduu gu Iliitleemuge hari amoo da Kristu Yeesu.

**7** Ana haati yondimiisay gu Gimbaki gu Hhou tleehhidi, hari amoo da hhoinay gu didiru sinaa hadisi ha Iliitleemu harii dahhasa dosi doó yondiida yondu. **8** Ana haniti cokoí ba/ay da hida goō gu Iliitleemu. Teesaaqay see, Iliitleemu hinaa pihhi hhoinayki gu didiru gu kakaaru sa hida gu hhapapu wakinay, /aafaraa doó slaye daqa Kristuge doóba hiidahhasa faadoo.

---

\* **3:5** 3:5 tletimiisee dosi daa tlinti'isi: Tletimiiseti daa uumi ti'ii ti hhakiraaba gu Ila'imbidu gu Qaru, hhaā ti tletimiisee da ila'imbidu gu /abu.

<sup>9</sup> Kara ma ilakeesi pandataa sa kila heedi, ilakhuukhu'usa da siiriti daa yakwi waka'alee ha Iliitleemu, gwaa tleehhu idadu goō. <sup>10</sup> Piimaa da gimbakee ti naħħaħ tuba, inkoo hari amoo da kanisaa, Iliitleemu laqane waaway gosi gimba gonge, daqa tawaaloo gonge haa daqeemoo gonge gu khooroo doóba arimaa. <sup>11</sup> Haħ ti piimaa da Iliitleemu yadaa tlaatleesoogo. Piimati Iliitleemu giyaa hiigaasi hari yondu daa yondiidi ha Looimoo goori Kristu Yeesu. <sup>12</sup> Inkoo, hari ilagaasa doorii haa Kristu Yeesu, dandiray ha kona/atlimaa gu dawaraa daqa Iliitleemuge hari amoo da /imba Kristu. <sup>13</sup> Teesaaqay, ana hangu firima hhanti simbarii gwa'atay, sa laba'asu goó slaslawe sa unkuray, sa gimba, gimbakee hiraħ khay muree daqa doogunay.

### *Firoo da Pawlo sa hida gu Efeso*

<sup>14</sup> Qatlay goó ilii slaslawe gimbakee goō, ana hoόti keebbeeida pandaa da Taataage, haa gi firima daqa dosii. <sup>15</sup> Ina na hiicāamuū gu motoliya dosi goō da rawaa gu rawge waara haa da khoorooge waara. <sup>16</sup> Ana firririma Iliitleemu, dangwii /atlisiye hari pihħaraa /uuru muunaiħ kokunay. Ina teesaaqay laqi hari amoo da Muuna gosi, haa hari wanqamee dosi doóba ilakhuukhu'usa. <sup>17</sup> Kristu ibiidiye muunaiħ kokunay hari amoo da /imbaraa ina. Te'esii, sa gimba danguū qadidisi nara'a musingi gu sla'amuu kosiige, <sup>18</sup> unkuray sliimaa haa hida goō gu Iliitleemu, hiidahhasiday baraslawha bareemoo sliimaa sla'amuu gu Kristu, idoo gu ilii didiru. <sup>19</sup> Kara unkuray ma caahhadiri sla'amuu gu

Kristu, goó hiicata caahhamuu goõ gu hida, haa teesaaqay dangu hacisiye sumuku hari bu'udisa goõ da Iliitleemu.

<sup>20</sup> Inkoo, Iliitleemu dugu daareesiye sa /uuru gosi goó yondiida muunaiñ kotii. Hari yondukee, ina hiidahhasi yondu gimba gu baka'asa hari khisla, hiicata da gimba goõ, goó firiirine haa goó ilahudeemisane. <sup>21</sup> Iliitleemu dugu daareesiye sa wanqamee dosi doó laqane daqa hida gu kanisaa dosii haa daqa Kristu Yeesuge, koraraa haa koraraa goóba hiifaakoo. Guti lou.

## 4

### *Ilagaasa slaqwa da Kristuge*

<sup>1</sup> Teesaaqay, ana gu kхиidimooge waara, sa yondu gu Looimoo gu Goõ, hangu tlaatlaqasa ambee, ibiida ibidinaa daraay boo/odi eteeda doogunay, sangwaa eteedi ha Iliitleemu. <sup>2</sup> Balalu sliimaa kooma murumu'umaa haa qabidinoo. Kara, hangu hiikaasidee hangugi ilamooyiyintay unkuray haa unkuray hari sla'amuu. <sup>3</sup> Unkuray maguumida iliikooma ilagaasa daroó khaye ha Muuna gu Iliitleemu, hari iliqaasa qasaw gu tla/aã googunay waara. <sup>4</sup> Dandiray gonkotaa guti slaqwa leẽ gwaa oowee Muuna leẽ daqa Iliitleemugo, idoo dandaa ilii eteedi gooay ha Iliitleemu, ma slayni iliipa'aru leẽ. <sup>5</sup> Wana Looimoo gu Goõ leẽ, /imbaraa leẽ, haa hiinunqudisa leẽ. <sup>6</sup> Wana Iliitleemu leẽ, ina na Taataa gu hida goõ, gu rawaa gu idadu gonge waara, goó yondiida hari amoo goõ, haa goó ibiida wa'ay gu gonge.

<sup>7</sup> Inkoo, kila heedi tla/aā goorii suguū hadisi /uuru doó hadisiye hari hhoinay gu didiru, hari ilakhua sugwaa pihhi ha Kristu. <sup>8</sup> Teesaaqay, Handikaa da Iliitleemu yoó kaada tuba,  
“Kristu giyaa ilii cindarooisi rawaa gu rawge,  
yaa hii/utli hida daa kхиidimi,  
gi hadisi sawaadii sa hida kosi.”<sup>⊗</sup>

<sup>9</sup> Inkoo, kaawarati tuba, “Yaa cindarooisi rawaa gu rawge,” amoo dosi na mala? Gimbaki, na kaawaraa slime tuba, Kristu yaatii /eeti gesaa khoorooge. <sup>10</sup> Ina gwaay /eetu ti'ii khoorooge, nama ina leē gwaa cindarooisu rawaa loii, hicataraa da raw goō. Ina yaa teesaaqay laqi, ma hacisi idadu goō daqeemoo sliimaa. <sup>11</sup> Hikee na ina gwaa qamidu wakinay ya/abimiisee, wakinay tletimiisee, wakinay hiiqoomiisee da Gimba gu Hhou, wakinay de'emiisee haa wakinay maarimamaa. <sup>12</sup> Ina yaa teesaaqay laqi, ma hii/atlii hida gu Iliitleemu, ma yondiidiri yondu gu Kristu, slaqwa da Kristu dagama tleehhi. <sup>13</sup> Gimbakee ilakona qatlayka'a naqatloo, dandiray goō gamaa iliidaane ilagaasa da /imba doorii, haa hari caahharaa Nanku Iliitleemu. Te'esii, dandiray hida gwaay /atlee tleehhidana, haa gi daana qadoo da hiigaasa da Kristuge.

<sup>14</sup> Inkoo, dandiray hhanti daaqay gu digidakwi tleehhidana karaai. Kara, dandi hhanti hifahhamisi haa dandi hhanti hiikwakwahhi ha pupuiya da caacaahhamisu paslaapasloo. Caacaahhamisukee daroó khaye ha hida goó hiicoridee wakinay, haa gigi papa/eedeesiyay

---

<sup>⊗</sup> 4:8 4:8 Yu'udii kitaabuu gu Daareesoo 68:18.

hari qeeraa koina. <sup>15</sup> Teesaaqay see, bere ha iliikona gimbuumisu gimba gu lou hari sla'amuu, hiiatlana hati amoolaa Kristu tleehhidana gimba gonge, ina gu saga gu kanisaa. <sup>16</sup> Daqa dosaago, slaqwa goō dagoóti ilanuunu'usi sliimaa hari iliiawa da kila daqa, yoóti ibita haa hingigi tleehheda ina lenkosi, te'esii slaqwa goō diirayda hari sla'amuu.

*Ibinaa da/abi daqa Kristuge*

<sup>17</sup> Inkoo, ana hangu ilioo/a unkuray hari uma gu Looimoo gu Goō ambee, maw ibinnaa kara hida gu hhidimee gooay Iliitleemu giyoó ilii'ibiidiyee, ilahudaa koinay gu tlakwige. <sup>18</sup> Hida hhakee caahhamuu koina hhanteege wanay. Kara inay segenge wanay haa slafimaa doó hadisiye ha Iliitleemu, sa gimba gu bawma da wa'ay koinay waara haa sa karahhamuu gu muunaiī koina. <sup>19</sup> Gu lou, hida hhakee yaa papaāri haa konaaibaa kara ilamuree da yondu gimba gu tlaku. Inay hingoótii luuminay sa yondu gimba gu tlaku haa gu slahhaahhaau. Kara, inay yoóti ilakonay yondu hari buhhuumaa gimba gu slaslaāima.

<sup>20</sup> Teesaaqay see, unkuray hangaa teesaaqay caacaahhamisidiriiba gimba gu Kristu. <sup>21</sup> Inkoo unkuray haguū akhasidiri Yeesu, haa dangugi caacaahhamisi gu lou daqa dosaago. <sup>22</sup> Unkuray dangwaa caacaahhamisi kwahharaa sumuku ibidinaa dooguna da waka'alee sliimaa haa yondu gosi. Ilahudaa kokuna gu tlakwi hingwaa ilahufidiri haa gi tlakweemisiri waaway googuna. <sup>23</sup> Inkoo, dangutii/abeesi muunaiī kokunay

haa ilahudaa kokunay. <sup>24</sup> Kara laqama ibinaa da /abi, doó tleehhiye hari ila'aa'aatisa da Iliitleemu, ibinaa daa tafa'adi da loi haa daa tlinti'isi sa Iliitleemu.

*Ilakaawa da ibinaa da/abi*

<sup>25</sup> Teesaaqay, maw afa'afuumaa, kila heedi gimbuusiye gimba gu lou sa dana'a gosi. <sup>26</sup> Sa gimba, dandiray goō ti daqeemoo gu slaqwa leē da Kristu. <sup>27</sup> Bere haā slahhaahhaa'adiri, hhanti /imbiday slahhaa'amee dooguna, ma /sinti unkuray ma yonditiri tlakwaroo. <sup>28</sup> Letu hhantii huuda slahhaa'amee dooguna kahhada hiifaaka. <sup>29</sup> Kara, hhanti qayday mucu sa Biriisimoo danguma kaba/1. <sup>30</sup> Fiisiisay hhanti kara fisina, ina hiti yondiidiye yondu gu hhou hari dabaiī kosi ina loi, ma slay idoo da hadisa sa hika'a gubasli idoo.

<sup>29</sup> Unkuray hhanti gimbuumisiday gimba gu tlaku, ba/ay hiti gimbuumisa gimba gu hhou gu iliiawa hida wakinay. Kara, hiti gimba guroó khawa hhoinay daqa hhaka'ay gu akhamisee. <sup>30</sup> Slime hhantii li/eesiday Muuna gu Iliitleemu, ina na caqariya da Iliitleemu daqa doogunay da laqama tuba, unkuray ti hida kosi, haa ti ma'asa da Iliitleemu tuba, baloo yaa khocida Iliitleemu gimaa ilii ilabu'une unkuray. <sup>31</sup> Unkuray kwahha sumuku daqa doogunaa qada, qupidaa, slahhaa'amee, dihhay, belendeqemisu haa tlakwaroo goō. <sup>32</sup> Hangu ilia'a'ydee haa sangu /awaariirintee unkuray haa unkuray. Hangi

---

<sup>25</sup> 4:25 4:25 Yu'udii kitaabuu gu Sakariyaa 8:6.    <sup>26</sup> 4:26 Yu'udii kitaabuu gu Daareesoo 4:4.

ilamooyiyintee, idoo Iliitleemu gooay giyaa ilii  
ilamooyimi unkuray hari amoo da Kristu.

## 5

### *Ibinaa cenceege hari sla'amuu*

<sup>1</sup> Teesaaqay, unkuray ilakeesima Iliitleemu, sa  
gimba unkuray ti ya'ay kosi gi slaiye. <sup>2</sup> Hangu  
sla'aasla'adee qatlay goō, idoo Kristu gooay hin-  
daa ilii slai dandiray, higi gwaai sa dandiray. Ina  
higii ca/asi ibinaa dosi sa dandiray, sadaaka da  
da/araa pahha da tafu hhoi, doó muunaboo'eesa  
Iliitleemu.

<sup>3</sup> Gimba gu slipalauuma, gu slasla/iima haa  
slahhaahhaau gu slawaraa khooslay wa/a, dugu  
hhanti una sumuku tla/aā googunay. Sa  
gimba, gimbaki hiraay boo/iiba daqa hida gu  
Iliitleemuge. <sup>4</sup> Slime, ilamuree, coco'omoo gu  
bawma haa yaqaayee, gimbaki goō hhanti wana  
daqa doogunay. Ba/ay unkuray hiti kooma  
/iisoo daqa Iliitleemuge. <sup>5</sup> Gimbakiige unku-  
ray baraslawu nara'a tuba, kila slipalauusay,  
slasla/iisay, haa gu kooma slahhaahhaau gu  
tlaku, etaa maa aalinaaba Tawaaloo da Kristu  
haa da Iliitleemu. Heedi gu kooma slahhaahhaau  
gu tlaku, heediki ti hika'a pahha goó firiirma  
sanaamamuu.

<sup>6</sup> Heedi lenseei hhanti hiicori unkuray hari  
gimba gu ihiī'i kilesi, sa gimba da hikee gooay,  
Iliitleemu yoó/agitina hari qupidaa kosi hhaka'a  
goóba akhamisu ina. <sup>7</sup> Teesaaqay, unkuray  
hangu hhanti ilagaasiday haa hida hhakee yondu  
gooina gu tlakuge.

<sup>8</sup> Waka'alee unkuray haa hhanteege wantay. Inkoo, unkuray ha cenceege wantay, sa ilagaasa dooguna haa Looimoo gu Goõ. Teesaaqay, ibiida ya'ay gu cencee pahha. <sup>9</sup> Slawaw tuba, cencetee yoóti laqwalida /aamu guroó khawa hhoinay paslaapasloo, ibinää daa tafa'adi haa gimba gu lou. <sup>10</sup> Baraslaw ti mala noó muunaboo/eesida Looimoo gu Goõ. <sup>11</sup> Kara, unkuray hangu hhanti ilagaasiday haa yondu gu hhantee goóba faydaa, ba/ay hitii tlaa/asakunay pandataa. <sup>12</sup> Gu lou, ti ilamuree kaawaraa see gimbaka'a hida goóba /imba, giyoó yondiidiyee hari siiri. <sup>13</sup> Teesaaqay see, kila idoo doó hiicencuuudisiye ha cencee, dagoótii tlaa/asi pandataa. <sup>14</sup> Sa gimba cencee noó laqanta kila idoo dagama arimi nara'a. Haã na idoo soó kaayiye tuba,  
 "Tlayii, ugu gu gu'uu'uma,  
 slafe ayisago,  
 ina Kristu sugwii cencuuudisi."

<sup>15</sup> Teesaaqay, unkuray khu'uma nara'a idoo goó ilii'ibitee. Hhanti ibitay hida gubasli pahha waaway, hiti ibiida hida gu koomee gooay waaway. <sup>16</sup> Inkoo, unkuray ilabu'uma qatlay googuna ga kontee, hari yondu gimba gu hhou, sa gimba balalu hhanki guti tlakwaroo. <sup>17</sup> Sa gimbakee hhanti dakusiday waaway, ba/ay hiti caahha, idoo Looimoo gu Goõ gi iliislaiye, unkuray ma yonditiri. <sup>18</sup> Kara, hhanti ooniimitay hari difaay,\* sa gimba hatee hiroó khayda hhamisaraa daqa heedige. Ba/ay unkuray danguti

---

\* **5:18** 5:18 difaay: Buraa da /aamu waku doo tinqimi, uma gosi naa sabiibu.

hacisiye Muuna gu Iliitleemu. <sup>19</sup> Gimbuusa unkuray haa unkuray gimba gu Daareesoo, raa'a raa'amu muunaiñ kokunaa gu daareesa Iliitleemu. Sugu raa'adee hari muunaiñ goõ Looimoo gu Goõ Yeesu. <sup>20</sup> Balalu sliimaa kaawa /isoo daqa Iliitleemu Taataage sa gimba goõ, hari uma gu Looimoo goori gu Goõ Yeesu Kristu. <sup>21</sup> Kara, hangi murimitee unkuray haa unkuray, sa laqaru muree dooguna sa Kristu.

*Caacaahhamisu sa hhawatee haa tigay*

<sup>22</sup> Unkuray tigay, muriida hhawatee kokuna, idoo goó ilii muritee gooay Looimoo gu Goõ. <sup>23</sup> Yondiida teesaaqay, sa gimba hhawata ti saga gu hadee dosi, idoo Kristu gooay gi ilii saga gu kanisaa, hatee da slaqwa dosi. Ina na Ilabu'umiisay gu slaqwatee. <sup>24</sup> Inkoo kanisaa gooay giyoó ilii muritee Kristu, namati teesaaqay tigay muriidiyee hhawatee koina gimba gonge.

<sup>25</sup> Unkuray hhawatee, sla'a tigay kokuna, Kristu gooay idoo giyaa ilii slai kanisaa dosi, hingigi hadisi gwaa'araa sa inay. <sup>26</sup> Ina yaa teesaaqay laqi, ma tlinti'isi kanisaa sa Iliitleemu, gigi ilabuusli hari ma'ay haa hari gimba gosi. <sup>27</sup> Teesaaqay, ina ma slay kanisaa da kooma wanqamee, dabasli dakoo, tlakwaroo haa doóba iliikaawa gimba lensee gu tlaku. <sup>28</sup> Namati teesaaqay, hhawatee kwanda gi slaiyee tigay koina ubee slaqoo koina. Heedi goó sla'a hadee dosi, hingoóti slai ina loi. <sup>29</sup> Wanaaba heedi gu waka slaqwa dosi ina loi. Ina giyoóti/agimisi haa giyoóti khu'una nara'a, idoo Kristu gooay giyoó iliikhu'une kanisaa dosi. <sup>30</sup> Dandiray goõ goó

/imbee ina, ti daqeemoo gu slaqwa dosi Kristu.  
**31** Handikaa da Iiliitleemu gooay giyoó ilii kaade tuba, "Sa gimbakee, hhawata may taataa haa iyoo dosi, hingigi ilagaasi haa hadee dosi. Te'esii inay cada koinaa gi slaqwa leẽ tleehhidiyay."<sup>☆</sup>  
**32** Siiriti dati didiri. Inkoo, ana hati giimaamisa gimba gu Kristu haa kanisaa. **33** Teesaaqay see, kila hhawata tla/aã googunay slaiye hadee dosi, idoo hingoó iliislaiye gooay ina loi, hadee see kwanda gi murite hhawata gosi.

## 6

### *Ilakaawa sa daaqay haa ayiñ koina*

**1** Unkuray daaqay, sa gimba danguu ilagaasi daqa Looimoo gu Goõ, akhamisa ayiñ kokuna haa amu kokuna, hiñ na gimba gu hhou ga yonditee.  
**2** Ilakaawa da pandaa da kooma hiifadidu yoóti kaada tuba, "Muriidi taataa googu haa iyoo doogu, **3** ma sugu hadisi hhoinay haa ma ibiti balalu wa'a ti'ii khoorooge."<sup>☆</sup>

**4** Unkuray ayiñ, hhanti slahhaa'amisiday ya'ay kokuna. Ba/ay hiti omakina hari waaway haa hari caacaahhamisu goó daqa Looimoo gu Goõ dahha.

### *Ilakaawa sa tongee haa looee dooina*

**5** Unkuray tongee, akhamisa looee dooguna da ti'ii waara khoorooge. Akhamisakina hari tla'amee haa hari muuna gu hhou. Teesaaqay laqa, idoo goó ilii akhamisidee gooay Kristu.

---

<sup>☆</sup> **5:31** 5:31 Yu'udii kitaabuu gu Tlaatleesoo 2:24.    <sup>☆</sup> **6:3** 6:3 Yu'udii kitaabuu gu Hiislaslaw gu Sariyaa 5:16.

<sup>6</sup> Teesaaqay laqa ti qatlay giyoó iliiwanee kile-siiba, mangu slairi. Ba/ay unkuray hiti yondiida hari muuna leẽ, Iliitleemu idoo gi iliislaiye, sa gimba unkuray ti tonguee da Kristu. <sup>7</sup> Unkuray yondiida hari piimaa da hhoi sa Looimoo gu Goõ ti sa hida gooba. <sup>8</sup> Kara, unkuray caahha tuba, Looimoo gu Goõ hadisi sa kila heedi/aliya, sa yondu gosi gu hhou giyaa yondiidi, bere ina gimiati tongimoo baku tongimoo gooba.

<sup>9</sup> Unkuray see looee, yondiida sa tonguee dooguna hari amotee teesaaqay, haa hagi hhantii tla'ameedisiday inay. Unkuray slawaw tuba, unkuray haa tonguee dooguna, Looimoo googuna ti leẽ, ti ina gu rawaa gu rawge waaraa, ina konaaba hiilehhidu.

### *Khasima goõ gu Iliitleemu*

<sup>10</sup> Hiigaasooge, hhiee koi qadimida nara'a ilagaasa doogunayge haa Looimoo gu Goõ, haa harii dahhasa da /uuru gosi gu didiru. <sup>11</sup> Inkoo, owawu khasima goõ sangoó hadisiye ha Iliitleemu, ma hiidahhasidiri kanisa qwaaii goõ da Biriisimoo. <sup>12</sup> Sa gimba gau goori, ti tla/ää gooriiba haa hida gu khooroti. Gau goori ti tla/ää goorii haa sirikaarii da gieeri gu tlakwi haa /uuru gu muunaii, goó tawaalimee khooroti da hhantee yadaa khooroo handoóbago ari-maa. <sup>13</sup> Sa gimbakee, owawu khasima goõ sangoó hadisiye ha Iliitleemu, ma hiidahhasidiri qadimodu nara'a, balotira da tlakwaroo gimaanili khayde. Unkuray gamaa hhe'esidee kabaa/gaukee, qadimodu nara'a.

<sup>14</sup> Teesaaqay, qadimida nara'a, hari oowaraa gimba gu lou gu Iliitleemu, coo/ay pahha doó daasiye khiringe. Oowa ibinaa daa tafa'adi imbagoo da sikhima pahha dari goiru muunaiñ. <sup>15</sup> Kara kooma kwayru gu kakaaru Gimba gu Hhou gu qasaw, ye/eetoo pahha goó daamisidee ye'eeroo kokunay. <sup>16</sup> Balalu sliimaa oowa /imbaraa imbagoo pahha dabaiñ kokunay, hiidah-hasiday hhamisa fayee gu aslaa gu Sataanimoo. <sup>17</sup> Oowa ilabu'uru kofiyaa dooguna pahha da sikhima dangoó ga/awa. Kara, oowa gimba gu Iliitleemu pangaa pahha sangoó hadisiye ha Muuna gu Iliitleemu. <sup>18</sup> Hari saariruu goõ haa firoo paslaapaspasloo, saarima qatlay goõ hari /uru gu Muuna gu Iliitleemu. Teesaaqay, diliqa hhanti ba/aa/atayi, tay firiirintay sa hida goõ gu Iliitleemu.

<sup>19</sup> Slime ana see sini firintee, Iliitleemu sini-ma pihippi gimba ga gimbuse, ma hiidahhasi kakaaru siiri da Gimba gu Hhou hari /atlimalaa. <sup>20</sup> Ana ti kwasluumuuuday gu Gimbakee gu Hhou, gimiati qatlaykii see ga ilii khidimooge waare. Teesaaqay, sini firintee daqa Iliitleemuge, ma hiidahhasi kakaaru Gimba gu Hhou hari /atlimalaa, idoo dini iliislaiye gooay.

### *Cehheemisu gu hiifaakoo*

<sup>21</sup> Inkoo, ana sla'a unkuray ma caahhadiri gimba goy. Sa gimbakee, haani ya/abi Tikiiko hhia goori ga slae, slime ina ti yondimiisay daa /imbi ilagaasage haa Looimoo gu Goõ. Ina sangoo kaay unkuray gimba goõ ga yondimaamide. <sup>22</sup> Ana hagwaani ya/abi daqa doogunay sa piimati

loi ambee, unkuray ma caahhadiri gimba goori,  
haa ma dangu muuna hiiatlisi.

<sup>23</sup> Ana sangu firririma ambee, qasaw, sla'amuu  
haa /imba goó daqa Iliitleemu Taataa dahhee,  
haa daqa Looimoo gu Gongo Yeesu Kristu, ibi-  
idiye sliimaa ha unkuray.

<sup>24</sup> Hhoinay gu didiru gu Iliitleemu, sliimaa  
wane haa hida goõ, goó slae Looimoo goori gu  
Goõ Yeesu Kristu, hari sla'amuu gu lou. Guti lou.

**Ila/imbidu Gu /abu hari Burungaisoo  
Burunge: Ila/imbidu Gu /abu hari Burungaisoo  
(Bible)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Burunge

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

5fd9f69c-03b6-5343-85b8-5043bec70185